

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-583/23 - 1

Kohtuasi C-583/23 [Delda]ⁱ

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

22. september 2023

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Cour de cassation (kassatsioonikohus, Prantsusmaa) –
kriminaalkolleegium

Eelotsusetaotluse kuupäev:

19. september 2023

Kassatsioonkaebuse esitaja:

AK

Teine kassatsioonimenetluse pool:

Riigiprokuratuur

[...]

[...]

[...]

19. SEPTEMBER 2023

[...]

COUR DE CASSATION'I (KASSATSIOONIKOHUS, PRANTSUSMAA)
KRIMINAALKOLLEEGIUMI OTSUS

19. SEPTEMBER 2023

ⁱ Käesoleva kohtuasja nimi on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetluspoole tegelikule nimele.

AK esitas kassatsioonkaebuse cour d'appel de Paris' (Pariisi apellatsioonikohus, Prantsusmaa) eeluurimiskolleegiumi [...] 20. aprilli 2022. aasta otsuse peale, millega tehti Hispaania ametiasutuste poolt väljastatud Euroopa uurimismääruse täitmise menetluses otsus tema taotluse kohta tühistada osa menetlusedokumente.

[...]

Kassatsioonikohtu kriminaalkolleegium, [...] on teinud käesoleva kohtuotsuse.

Asjaolud ja menetlus

- 1 Vaidlustatud kohtuotsusest ja menetlusedokumentidest tuleneb alljärgnev.
- 2 1. märtsil 2021 väljastasid Hispaania õigusasutused Prantsusmaa ametiasutustele Euroopa uurimismääruse, milles palusid, et Prantsusmaal karistuse kandmiseks kinni peetud AK-le toimetataks kätte Madriidi keskse eeluurimiskohtu 30. septembril 2009. aastal tehtud süüdistusakt, et ta saaks oma advokaadi juuresolekul „anda asjaolude kohta ütlusi“.
- 3 19. juulil 2021 toimetas eeluurimiskohtunik nimetatud süüdistusakti puudutatud isikule tema advokaadi juuresolekul kätte, andis talle ja tema advokaadile selle otsuse hispaaniakeelse koopia, võttis temalt ütluseid ning protokollis seda.
- 4 Järgmisel päeval, 20. juulil esitas AK eeluurimiskolleegiumile taotluse selle ärakuulamise tühistamiseks.

Väite analüüs

Väite esimene osa

Väite sisu

- 5 Väites heidetakse vaidlustatud kohtuotsusele ette, et selles otsustati, et ei ole vaja tühistada kriminaalasjade rahvusvahelise vastastikuse õigusabi taotluse täitmise menetluse 19. juuli 2021. aasta ärakuulamise protokoll, sest

„1°/ Euroopa uurimismääruse raames ei saa taotleda sellise süüdistusakti kättetoimetamist, millega nõutakse isiku vahi alla võtmist ja kautsjoni tasumist kahekümne nelja tunni jooksul alates akti kättetoimetamisest või vastasel juhul arestitakse süüdistatava vara nimetatud summa ulatuses, kuivõrd see ei kujuta endast kuriteo kohta tõendite kogumiseks läbiviidavat uurimist; seda ei saa taotleda isegi juhul, kui taotleva riigi ametiasutused paluvad ka seda, et isik saaks anda ütlusi sel viisil kättetoimetatud süüdistusaktis nimetatud asjaolude kohta; eeluurimiskolleegium eiras vastupidist otsust tehes direktiivi 2014/41/EL artiklit 1 ja kriminaalmenetluse seadustiku (code de procédure pénale) artiklit 694-16.“

Kohtu vastus

- 6 Et lükata tagasi väide tühisuse kohta, mille kohaselt Hispaania ametiasutuste taotlus ei kuulu kriminaalmenetluse seadustiku artiklis 694-16 määratletud Euroopa uurimismääruse kohaldamisalasse, märgiti vaidlustatud kohtuotsuses eelkõige, et Hispaania ametiasutused ei taotlenud mitte ainult seda, et AK-le toimetatakse kätte süüdistusakt, vaid ka seda, et AK saaks „anda asjaolude kohta ütlusi“.
- 7 Kohus lisab ühelt poolt, et jaotises „Euroopa uurimismääruse tegemise põhjused“ on täpsustatud, et taotletavad toimingud moodustavad „osa toimepanemise kontrollimisest koos kõigi asjaoludega, mis võivad mõjutada selle kvalifikatsiooni ja kurjategijate süüd“, ning teiselt poolt, et kuigi Hispaania ametiasutused ei olnud vastaval vormil märgistanud kastikest „kahtlustatava või süüdistatava ärakuulamine“, olid nad selgelt palunud, et Prantsuse eeluurimiskohtunik võtaks AK-lt ütluseid tegude kohta, mille toimepanemises teda kahtlustatakse, ja protokolliks seda.
- 8 Ta järeldab sellest, et paludes huvitatud isikul täpsustada oma õigusnõustaja juuresolekul ja kaitseõigusi austades oma seisukohta faktiliste asjaolude kohta, taotlesid Hispaania ametiasutused uurimise läbiviimist, et saada tõendeid kuriteo kohta.
- 9 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiivi 2014/41/EL, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades, artikli 1 kohaselt on see uurimismäärus liikmesriigi („taotlev riik“) õigusasutuse tehtud või kinnitatud otsus ühe või mitme konkreetse uurimistoimingu tegemiseks teises liikmesriigis („täitjariik“) eesmärgiga hankida tõendeid kõnealuse direktiivi kohaselt.
- 10 Direktiivi artiklis 3 on sätestatud, et Euroopa uurimismäärus hõlmab kõiki uurimistoiminguid, välja arvatud ühise uurimisrühma loomine ja tõendite kogumine sellise rühma raames.
- 11 Eelnimetatud direktiiv võeti üle kriminaalmenetluse seadustiku artikliga 694-15 ja järgnevate artiklitega ning artiklis 694-16 on Euroopa uurimismäärus määratletud kui liikmesriigi, mida nimetatakse taotlevaks riigiks, õigusasutuse tehtud otsus, millega taotletakse teiselt liikmesriigilt, mida nimetatakse täitjariigiks, seda, et ta viiks teatud aja jooksul oma territooriumil kõikidele riikidele ühiseid vorme kasutades läbi uurimise, mille eesmärk on hankida tõendeid kuriteo kohta või edastada juba tema valduses olevaid tõendeid.
- 12 Kassaator juhib tähelepanu sellele, et Hispaania ametiasutused nõudsid vaidlustatud Euroopa uurimismääruse kohaselt, et AK-le toimetatakse kätte süüdistusakt, milles nõutakse tema vahi alla võtmist ja tema poolt 30 000 euro suuruse kautsjoni tasumist kahekümne nelja tunni jooksul alates akti kättetoimetamisest või vastasel juhul arestitakse tema vara nimetatud summa ulatuses, ning need ametiasutused lisasid, et pärast selle akti kättetoimetamist võib

AK oma õigusnõustaja juuresolekul „anda ütlusi süüdistusaktis nimetatud asjaolude kohta“.

- 13 Ta väidab, et Euroopa uurimismääruse tegemise eesmärk ei saa olla „esitatud süüdistuse kättetoimetamine ja kohtu alla andmisest teavitamine“, kuna selline teavitamine on hõlmatud teiste koostöövahenditega, eelkõige kriminaalmenetluse seadustiku artikliga 696-44.
- 14 Teisalt leiab Cour de cassation'i (kassatsioonikohus, Prantsusmaa) kohtujurist, et Euroopa uurimismäärus, mis käesoleval juhul sisaldab uurimistoiminguid, mis on lahutamatult seotud AK süüdistusakti kättetoimetamisega ja kohtuniku poolt temalt ütluste võtmisega advokaadi juuresolekul, et tagada kaitseõiguste austamine, kujutab endast uurimise läbiviimist, mille eesmärk on koguda tõendeid kuriteo kohta.
- 15 Siiani ei ole Euroopa Liidu Kohus kunagi võtnud seisukohta Euroopa uurimismääruse materiaalse kohaldamisala kohta ja konkreetselt selle kohta, kas see hõlmab ka sellise süüdistuse kättetoimetamist, millega nõutakse vahi alla võtmist ja kautsjoni maksmist.
- 16 Ei näi olevat võimalik asuda seisukohale, et liidu õiguse õige kohaldamine on nii ilmselge, et ei jääks mingit ruumi põhjendatud kahtlusele. Seetõttu tuleb esitada järgmine eelotsuse küsimus.

ESITATUD PÕHJENDUSTEST LÄHTUDES, kohus:

ESITAB Euroopa Liidu Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

Kas direktiivi 2014/41 artikleid 1 ja 3 tuleb tõlgendada nii, et need lubavad liikmesriigi õigusasutusel teha või kinnitada Euroopa uurimismääruse, et ühelt poolt toimetada süüdistatavale kätte süüdistusakt, millega muu hulgas nõutakse vahi alla võtmist ja kautsjoni maksmist, ja teiselt poolt kuulata süüdistatav ära, et ta saaks oma advokaadi juuresolekul anda asjakohaseid ütlusi selles aktis esitatud asjaolude kohta?

[...]